

DECIZIE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

judecând cererea de recurs declarată de către Banuh Tatiana și Gospodăria Țărănească „Banuh Victor Victor”, reprezentați de avocatul Paciurca Iulian,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gloria - Qvarc” împotriva Gospodăriei Țărănești „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana, cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, și

acțiunea reconvențională înaintată de Gospodăria Țărănească „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gloria - Qvarc”, cu privire la declararea nulă a actelor juridice,

împotriva deciziei din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul formulat de Banuh Tatiana și Gospodăria Țărănească „Banuh Victor Victor”, s-a casat hotărârea din 29 mai 2018 a Judecătoria Edineț, sediul Central în partea încasării venitului ratat și s-a pronunțat, în acest sens, o hotărâre de respingere a acestei pretenții,

c o n s t a t ă :

La 6 noiembrie 2017, S.R.L. „Gloria – Qvarc” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Gospodăriei Țărănești „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana, cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii, societatea reclamantă a indicat următoarele circumstanțe de fapt, care au fost completate prin cererea din 20 februarie 2018.

S.R.L. „Gloria – Qvarc” și G.Ț. „Banuh Victor Victor” au încheiat mai multe contracte de vânzare-cumpărare, și anume nr. 79/1 din 28 decembrie 2016 și nr. 79/2 din 17 mai 2017. Potrivit contractelor, pârâtul a cumpărat de la reclamant produse petroliere, iar, până la 15 septembrie 2017, trebuia să achite bunurile procurate cu producție agricolă de floarea soarelui din roada anului 2017.

Faptul recepționării mărfii cumpărate este confirmat prin facturile fiscale: seria AAA nr. 0409347 din 30 septembrie 2016, seria AAA nr. 0410188 din 31 octombrie

2016, seria AAA nr. 0410591 din 30 noiembrie 2016, seria AAA nr. 0410940 din 31 decembrie 2016, seria AAA nr. 4914299 din 31 ianuarie 2017, seria AAA nr. 4914614 din 28 februarie 2017, seria AAA nr. 4915010 din 31 martie 2017, seria AAA nr. 4916418 din 30 aprilie 2017, seria AAA nr. 4916785 din 31 mai 2017, seria AAA nr. 4917214 din 30 iunie 2017, seria AAB nr. 2811774 din 31 august 2017, seria AAB nr. 6235847 din 30 septembrie 2017.

Potrivit prevederilor punctului 4.3 compartimentul „Termenele și condițiile de livrare” din contracte, pârâtul era obligat să livreze producția agricolă la elevator până pe data de 15 septembrie 2017, iar, în temeiul punctului 4.4., neexecutarea corespunzătoare este sancționată cu o penalitate în mărime de 0,5% din valoarea producției netransmise.

Suplimentar, la 28 decembrie 2016, societatea reclamantă a încheiat cu Banuh Tatiana contractul de fidejusiune nr. 79. Așadar, conform punctelor 1.1. și 1.2. din contract, pârâta și-a asumat obligația de garantare a executării obligațiilor debitorului G.Ț. „Banuh Victor Victor”.

Potrivit cererii de chemare în judecată concretizate la 20 februarie 2018, G.Ț. „Banuh Victor Victor” a transferat în contul bancar al societății reclamante suma de 74 405, 89 de lei la 1 decembrie 2017 și suma de 79 297,82 de lei la 13 decembrie 2017. În astfel de condiții, datoria de bază constituie 213 564,89 de lei (f. d. 78 – 78).

S.R.L. „Gloria – Qvarc” a pretins că pârâții nu și-au executat obligația principală asumată în temeiul contractelor din litigiu.

Astfel, luând în considerare punctele 4.3. și 4.4. din contractele sus-citate, societatea reclamantă a sugerat că pârâții sunt obligați să achite penalitatea în total de 156 039, 60 de lei, calculată în baza sumelor: 69 489,68 de lei ($267\,268,60 \times 0,5\% \times 52$ de zile); 48 108, 24 de lei ($267\,268,60 \times 0,5\% \times 36$ de zile) și 38 441,68 lei ($213\,564,89 \times 0,5\% \times 70$ de zile).

Totodată, S.R.L. „Gloria – Qvarc” a argumentat că la datoria prezentată mai sus se adaugă un transfer bancar în mărime de 100 000 de lei. În acest sens, reieșind din faptul că față de această sumă nu este prevăzută nicio clauză cu privire la aplicarea sancțiunilor în acord cu art. 619 din Codul civil, obligațiunilor pecuniare vor fi aplicate dobânzi de întârziere pentru 421 de zile, ceea ce corespunde cu 19 838, 95 de lei. Ulterior, având în vedere efectuarea unor plăți, dobânda a fost calculată din suma de 25 594,11 lei pentru 12 zile, fiind obținută suma de 144, 72 de lei.

Într-un final, prim prisma punctului 2.1 al contractelor, societatea reclamantă a considerat că este în drept să solicite venitul ratat, întrucât a avut loc reducerea, la încheierea contractului, a prețului la producția de floarea-soarelui pentru roada anului 2017. Potrivit versiunii acesteia, venitul ratat constituie suma de 95 441,16 de lei.

Pe baza motivelor prezentate, S.R.L. „Gloria – Qvarc” a solicitat încasarea, în mod solidar, de la G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana, a sumei totale de 485 029, 32 de lei, ceea ce include: datoria în mărimea de 213 564 de lei; penalitatea în cuantum de 156 039, 60 de lei; venitul ratat în sumă de 95 441, 16 de lei și dobânda de întârziere în mărime de 19 983,67 de lei.

La fel, societatea reclamantă a cerut compensarea cheltuielilor judiciare, în mod solidar, de la G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana în volum deplin de 16 527, 25 de lei, achitați la depunerea acțiunii sub forma taxei de stat (f. d. 79).

Prin încheierea din 22 martie 2018, Judecătoria Edineț, sediul Central a primit în procedură acțiunea reconvențională formulată de G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana împotriva S.R.L. „Gloria – Qvarc”, cu privire la declararea nulă a actelor juridice (f. d. 103 – 104).

Circumstanțele de fapt, prezentate de ambii reclamanți, pot fi rezumate după cum urmează.

La 28 decembrie 2016, vânzătorul S.R.L. „Gloria – Qvarc” și cumpărătorul G.Ț. „Banuh Victor Victor”, cu participarea fidejursorului Banuh Tatiana, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 79/1. Ulterior, pe 17 mai 2017, aceleași părți au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 79/2. Potrivit obiectului contractelor, vânzătorul se obligă să transmită în proprietate cumpărătorului produse petroliere în contul producției de floarea-soarelui, iar cumpărătorul să transmită în proprietate producția de floarea-soarelui din roada anului 2017.

Reclamanții au învederat că societatea pârâtă a interpretat eronat raporturile juridice dintre părți. Astfel, în opinia lor, obiectul contractelor denotă că, de fapt, părțile litigiului nu au încheiat un contract de vânzare-cumpărare, deoarece obiectul actelor juridice reprezintă schimbul unor produse petroliere cu producția agricolă. De altfel, contractele propuse spre semnare de către S.R.L. „Gloria – Qvarc” sunt simulate și contravin art. 206 alin. (2), art. 207 alin. (1) și (3), art. 208 și art. 211 alin. (2) din Codul civil. Prin urmare, deși părțile unui contract de vânzare-cumpărare sunt în drept să nu includă prețul bunului care constituie obiect al vânzării, în schimbul convenirii asupra determinării acestuia într-un alt mod, reclamanții au susținut că clauzele cu privire la stabilirea prețului trebuie să derive din obiectul contractului de vânzare-cumpărare. Cerința respectivă este specificată în art. 731, art. 753 alin. (1) și (3) și art. 823 din Cod civil.

Pe cale de consecință, reclamanții au afirmat că actele juridice supuse analize sunt fondate pe o cauză falsă, au un caracter ilicit și urmează a fi interpretate în defavoarea S.R.L. „Gloria – Qvarc” cu anularea acestora în fond.

Reieșind din cele expuse, G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana au solicitat declararea nulă a contractelor de vânzare – cumpărare nr. 79/1 din 28 decembrie 2016 și nr. 79/2 din 17 mai 2017, precum și declararea nulă a contractelor de fidejusiune nr. 79 din 28 decembrie 2016 și nr. 79 din 17 mai 2017. La fel, reclamanții au cerut declararea nulă a contractului de gaj din 29 iunie 2017, încheiat între S.R.L. „Gloria – Qvarc” și Banuh Tatiana și compensarea cheltuielilor judiciare (f. d. 68).

Prin hotărârea din 29 mai 2018, Judecătoria Edineț, sediul Central a respins acțiunea reconvențională formulată de G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă. De asemenea, prima instanța a statuat admiterea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de S.R.L. „Gloria – Qvarc” (f. d. 134, 142 – 154).

În condițiile date, instanța de judecată a hotărât de a încasa, în mod solidar, de la G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana în beneficiul S.R.L. „Gloria – Qvarc” datoria în mărimea de 213 564 de lei; penalitatea în cuantum de 156 039, 60 de lei; venitul ratat în sumă de 95 441, 16 de lei și dobânda de întârziere în mărime de 19 983,67 de lei. La fel, pârâții au fost obligați să achite cheltuielile de judecată

formate din plata taxei de stat la depunerea acțiunii inițiale în mărime de 14 550, 88 de lei (f. d. 134).

Împotriva acestui act judecătoresc, G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana au declarat apel, fiind intentată procedura de apel (f. d. 180). În apărare, S.R.L. „Gloria – Qvarc” a formulat o referință, menționând că cererea de apel nu se încadrează în limitele art. 386 din Codul de procedură civilă, ceea ce impune respingerea ei (f. d. 186 – 187).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 9 octombrie 2018, a admis apelul formulat de Banuh Tatiana și G.Ț. „Banuh Victor Victor”, a casat hotărârea din 29 mai 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central în partea încasării venitului ratat și a pronunțat, în acest sens, o nouă hotărâre de respingere a acestei pretenții. În rest, hotărârea atacată a fost menținută (f. d. 193 – 207).

La 10 decembrie 2018, prin intermediul serviciului poștal, G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana, reprezentați de avocatul Paciurca Iulian, au declarat recurs împotriva deciziei din 9 octombrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 29 mai 2018 a primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurenții au afirmat că instanțele judecătorești nu au luat în considerare că S.R.L. „Gloria – Qvarc” nu a furnizat probe pertinente, care ar putea confirma neonorarea obligațiilor de prezentare la elevator a producției agricole până la 15 septembrie. Or, în esență, reprezentantul intimatului a recunoscut că G.Ț. „Banuh Victor Victor” a oferit marfa în limitele contractuale.

Mai mult, potrivit recurenților, aceștia nu erau obligați să elibereze facturi fiscale pentru floarea soarelui, deoarece nu rezultă din raportul contractual stabilit pentru anii 2016 – 2017. De fapt, intimatul a refuzat să primească producția agricolă în contul achitării sumelor solicitate, ceea ce a generat litigiul din speță. Așadar, facturile fiscale reprezintă acte juridice, prin care are loc achitarea contravalorii mărfii, dar acestea nu demonstrează calitatea schimbului efectuat între părți.

G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana au pretins că instanțele ierarhic inferioare au apreciat eronat bonul de plată nr. 946 din 5 octombrie 2016 și factura fiscală nr LB1287004 din 31 octombrie 2017. În primul caz, înscrisul atestă stingerea datoriei de către intimat pentru o producție agricolă, iar, în al doilea caz, se dovedește transmiterea mărfii de floarea soarelui către intimat în mărime totală de 213 354,40 de lei.

Referitor la acțiunea reconvențională, recurenții au subliniat că instanța de fond a aplicat eronat normele de drept ce vizează termenul de prescripție extinctivă de 6 luni, întrucât directorul gospodăriei nu a participat la efectuarea tranzacțiilor defectuoase. În plus, în opinia lor, regulile contractului de schimb nu pot fi aplicate la tranzacțiile de vânzare-cumpărare. De altfel, instanța de apel nu a examinat argumentele date, ceea ce echivalează cu încălcarea dreptului la un proces echitabil.

La 7 februarie 2019, intimatul a depus o referință în întâmpinarea recursului, solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil (f. d. 227 - 233).

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. La fel,

mandatul seria MA nr. 1328850 din 10 decembrie 2018 a dovedit faptul că avocatul Paciurca Iulian a fost împuternicit în mod legal să atace hotărârea judecătorească și să reprezinte interesele G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana, care sunt subiecți abilitați cu dreptul de a declara recurs (f. d. 221) în acord cu dispozițiile articolului 430 din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei au confirmat că cererea nu a fost examinată anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs a stabilit că, la 25 octombrie 2018, Curtea de Apel Bălți a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 9 octombrie 2018 (f. d. 208). Potrivit avizelor de recepție, avocatul Paciurca Iulian a primit copia de pe actul contestat la 28 octombrie 2018 (f. d. 209) și, după caz, recurenții la 31 octombrie 2018 (f. d. 211 – 212). Astfel, recursul a fost înregistrat la grefa Curții Supreme de Justiție la 12 decembrie 2018, în limitele temporale prevăzute la articolul 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, Banuh Tatiana și Gospodăria Țărănească „Banuh Victor Victor” nu au prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurenților referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 13 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond (f. d. 241).

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul lărgit a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. În realitate, opiniile lor vizează aspecte juridice tehnice care nu implică nicio revizuire a faptelor care ar putea necesita o audiere publică (a se vedea Mutu și Pachstein vs Elveția, 2 octombrie 2018, parag. 187). Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenții și societatea intimată au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, mutatis mutandis, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Verificând decizia din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 29 mai 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, în limitele controlului de legalitate, în raport de criticele invocate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului, casarea deciziei contestate și hotărârii primei instanțe, cu dispunerea

pronunțării unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii inițiale și cele reconvenționale, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. b) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată. Alineatul 4 prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară.

Cererea de recurs se referă la divergențele caracterului raportului juridic existent dintre părți litigante. Așadar, instanța de recurs este chemată să ofere, pe calea interpretării contractelor încheiate între părți, un răspuns la solicitările care îi sunt adresate de către autorul cererii de recurs. În consecință, acțiunea inițială și cea reconvențională vor fi examinate împreună, întrucât argumentele inserate în ele se află într-o conexiune strânsă.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și determinate de instanțele ierarhic inferioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile în acord cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

În speță, obiectul principal de activitate al S.R.L. „Gloria – Qvarc” constă în comerțul cu amănuntul al carburanților și comerțul cu ridicata al produselor agricole brute și animalelor vii (f. d. 39). La fel, în ordine de apel, avocatul Gubceac Dmitrii, reprezentantul S.R.L. „Gloria – Qvarc”, a concretizat că activitatea clientului lui se rezumă la exportul producției agricole peste hotarele țării, și anume, se concentrează pe exportul de floarea – soarelui și de grâu (f. d. 192 pe verso; și înregistrarea audio a ședinței judiciare din 9 octombrie 2018).

G.Ț. „Banuh Victor Victor” este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole și asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei țărănești), având ca scop obținerea de produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderență a propriei producții agricole.

În cazul de față, raporturile comerciale dintre părți au început preponderent din anul 2014, atunci când, la 3 ianuarie, au semnat contractul de vânzare - cumpărare nr. 79. Potrivit punctului 1.1, S.R.L. „Gloria – Qvarc” se obligă să transmită în

proprietatea G.Ț. „Banuh Victor Victor” produse petroliere, iar cumpărătorul să preia mărfurile și să plătească prețul convenit (f. d. 8).

Relațiile economice între ei au continuat în anii următori. Astfel, facturile fiscale seria AAA nr. 0409347 din 30 septembrie 2016, seria AAA nr. 0410188 din 31 octombrie 2016, seria AAA nr. 0410591 din 30 noiembrie 2016 denotă că S.R.L. „Gloria – Qvarc” a vândut motorină către G.Ț. „Banuh Victor Victor” în sumă totală de 94 499,62 de lei (f. d. 14 – 16).

Potrivit ordinului de plată nr. 946 din 5 octombrie 2016, S.R.L. „Gloria – Qvarc” a transferat în contul G.Ț. „Banuh Victor Victor” suma de 100 000 de lei în baza facturii nr. 6 din 1 octombrie 2016 (f. d. 26). Totuși reprezentantul recurenților a susținut că aceasta constituie plata intimatului pentru producție agricolă. Contrar celor menționate, în fața primei instanțe judecătorești, Banuh Tatiana a susținut că intimatul i-a transferat 100 000 de lei, întrucât avea nevoie de bani (f. d. 92). Pentru stabilirea acestor fapte, Colegiul lărgit a aplicat art. 131 din Codul de procedură civilă conform căruia recunoașterea faptelor efectuată în primă instanță își păstrează veridicitatea și în instanțele ierarhic superioare. În mod corespunzător, alegațiile reprezentantului recurentului urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

La 28 decembrie 2016, S.R.L. „Gloria – Qvarc” și G.Ț. „Banuh Victor Victor”, împreună cu fidejusalul Banuh Tatiana, au încheiat contractul nr. 79/1 denumit „de vânzare - cumpărare”. Obiectul contractului rezidă în obligația vânzătorului S.R.L. „Gloria – Qvarc” de a transmite în proprietatea cumpărătorului G.Ț. „Banuh Victor Victor” produse petroliere în contul producției de floare – soarelui, iar cumpărătorul să transmită în proprietatea vânzătorului producția de floarea –soarelui din roada anului 2017 (producție agricolă) în termenul prevăzut și în condițiile contractuale (f. d. 10 – 11).

Conform punctelor 2.1 și 2.2 din contract, prețul producției agricole se stabilește la data de 15 septembrie a anului curent, reieșind din prețul de piață stabilit în această perioadă pe teritoriul Republicii Moldova, cu reducerea lui în mărime de 31 %, care reprezintă valoarea venitului ratat. Cantitatea producției se stabilește în conformitate cu următoarea formulă: suma de 183 244,87 de lei livrată de vânzător împărțită la prețul stabilit în punctul 2.1 al prezentului contract. Mai mult, punctul 4.3 a specificat că G.Ț. „Banuh Victor Victor” va furniza producția agricolă la elevator până la 15 septembrie 2017 (f. d. 10).

În acest sens, părțile sus – citate au semnat facturile fiscale seria AAA nr. 0410940 din 31 decembrie 2016, seria AAA nr. 4914299 din 31 ianuarie 2017, seria AAA nr. 4914614 din 28 februarie 2017, seria AAA nr. 4915010 din 31 martie 2017, seria AAA nr. 4916418 din 30 aprilie 2017. Prin urmare, intimatul a transmis motorină gospodăriei țărănești în valoare totală de 86 263,45 de lei (f. d. 17 – 21).

La 17 mai 2017, S.R.L. „Gloria – Qvarc” și G.Ț. „Banuh Victor Victor”, împreună cu fidejusalul Banuh Tatiana, au încheiat contractul nr. 79/2 denumit „de vânzare - cumpărare”. Obiectul contractului constă în obligația vânzătorului S.R.L. „Gloria – Qvarc” de a transmite în proprietatea cumpărătorului G.Ț. „Banuh Victor Victor” produse petroliere (produse) în contul producției de floare – soarelui, iar cumpărătorul să transmită în proprietate producția de floarea –soarelui din roada anului 2017 (producție agricolă) în termenul prevăzut și în condițiile contractuale (f. d. 12 - 13).

Potrivit punctelor 2.1 și 2.2 din contract, prețul producției agricole se stabilește la data de 15 septembrie a anului curent, reieșind din prețul de piață stabilit în această perioadă pe teritoriul Republicii Moldova, cu reducerea lui în mărime de 13 % de la suma de 45 000 de lei și 15 % de la suma de 45 000 de lei, care reprezintă valoarea venitului ratat. Cantitatea producției se stabilește în conformitate cu următoarea formulă: suma de 90 000 de lei livrată de vânzător împărțită la prețul stabilit în punctul 2.1 al prezentului contract. Mai mult, punctul 4.3 a specificat că G.Ț. „Banuh Victor Victor” va furniza producția agricolă la elevator până la 15 septembrie 2017 (f. d. 10).

La aceeași dată, S.R.L. „Gloria – Qvarc” a încheiat cu Banuh Tatiana un contract de fidejusiune, prin care ultima s-a obligat să răspundă față de creditor pentru contractele întocmite de G.Ț. „Banuh Victor Victor” în anul 2017 (f. d. 69).

În continuare, părțile contractante au semnat facturile fiscale seria AAA nr. 4916785 din 31 mai 2017, seria AAA nr. 4917214 din 30 iunie 2017, seria AAB nr. 2811774 din 31 august 2017 și seria AAB nr. 6235847 din 30 septembrie 2017. Costul motorinei a constituit în total suma de 109 180,66 de lei (f. d. 22 – 25).

La 29 iunie 2017, S.R.L. „Gloria – Qvarc” și G.Ț. „Banuh Victor Victor” au încheiat contract de gaj, în vederea asigurării achitării integrale și la timp a datoriei, dobânzilor, penalităților, venitului ratat și cheltuielilor de urmărire, întreținere, înregistrare a bunurilor gajate. Punctul 1.1 specifică că debitorul gajist are o datorie față de creditorul gajist în sumă de 365 000 de lei în baza contractelor nr. 79/1 din 28 decembrie 2016 și 79/2 din 17 mai 2017. Astfel, potrivit punctului 1.2, producția agricolă din roada anului 2017 a fost depusă în gaj, și anume, 111 tone de producție de floare – soarelui și 87 de tone de producție de grâu. Costul total al producției a fost estimat la 763 000 de lei (f. d. 36 – 37).

La 24 octombrie 2017, recurenții au primit reclamația semnată de directorul S.R.L. „Gloria – Qvarc” Paladi Violeta (f. d. 32). În conținutul acesteia, societatea intimată a informat pe recurenți despre existența datoriei, formate din cauza neonorării obligațiilor contractuale, în mărime de 367 268,60 de lei; venitului ratat în cuantum de 113 125, 46 de lei și penalitate în sumă de 64 272, 25 lei (f. d. 31).

La 1 noiembrie 2017, S.R.L. „Gloria – Qvarc” a primit factura fiscală seria nr. LB1287004 din 31 octombrie 2017, care cuprindea 38 099 kg de floarea – soarelui în sumă de 213 354,90 de lei (f. d. 94 – 95). Cu toate acestea, intimatul a refuzat să o primească, întrucât societatea recurentă nu a respectat cerințele contractelor nr. 79/1 din 28 decembrie 2016, nr. 79/2 din 17 mai 2017 și nr. 79/3 din 29 iunie 2017 și nu a calculat corect prețul pentru floarea soarelui (f. d. 123). La 24 noiembrie 2017, intimatul și-a reiterat poziția (f. d. 125).

Scrisoarea Inspectoratului de Poliție Edineț nr. 8460 din 30 noiembrie 2017 a confirmat că, la Î.C.C. „Rediu-Mare” S.A., se află la păstrare floarea – soarelui în cantitatea de 38 099 kg (f. d. 53).

Ulterior, G.Ț. „Banuh Victor Victor” a transferat în contul bancar al societății intimată suma de 74 405, 89 de lei la 1 decembrie 2017 în baza facturilor fiscale seria AAA nr. 4917214 din 30 iunie 2017, seria AAB nr. 2811774 din 31 august 2017 și seria AAB nr. 6235847 din 30 septembrie 2017. Iar, la 13 decembrie 2017, recurenții au plătit suma de 79 297,82 de lei în temeiul facturilor fiscale seria AAA nr. 4916418 din 30 aprilie 2017 și seria AAA nr. 4916785 din 31 mai 2017 (f. d. 80 – 81). În

ordine de apel, reprezentantul S.R.L. „Gloria – Qvarc” a confirmat că suma dată a fost plătită pentru datoria de 100 000 de lei din 5 octombrie 2016.

În astfel de condiții, conform versiunii S.R.L. „Gloria – Qvarc”, datoria de bază a constituit 213 564,89 de lei (f. d. 78 - 79). Mai mult, acesta a sugerat că intimatul trebuie să achite penalitatea în cuantum de 156 039, 60 de lei; venitul ratat în sumă de 95 441, 16 de lei și dobânda de întârziere în mărime de 19 983,67 de lei.

Instanța de recurs învederează că, atât prima instanța (f. d. 134), cât și instanța de apel (f. d. 193), fiind învestite cu judecarea prezentei pricini, au hotărât că pretențiile înaintate de S.R.L. „Gloria – Qvarc”, cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere sunt întemeiate și au admis acțiunea și, după caz, a fost respinsă cererea de apel.

La această etapă, instanțele ierarhic inferioare au calificat raporturile juridice dintre părți ca fiind de vânzare-cumpărare. În contextul dat, cumpărătorul nu și-a îndeplinit obligația de a transmite în contul produselor petroliere produse agricole roada anului 2017. Respectiv, G.Ț. „Banuh Victor Victor” a fost obligat să achite prețul motorinei și alte plăți derivate enumerate mai sus.

Totuși, Curtea de Apel Chișinău a arătat că sarcina probațiunii în partea existenței, precum și a mărimii venitului ratat, revine creditorului, care trebuia să demonstreze că ar fi putut și trebuit să obțină anumite venituri. Prin urmare, concluzia instanței de fond a fost una greșită în sensul admiterii sumelor pentru venitul ratat, de vreme ce S.R.L. „Gloria – Qvarc” nu au prezentat probe pertinente. În definitiv, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a respins acțiunea reconvențională în baza articolelor art. 823 și 824 din Cod civil.

În drept, instanța de apel a considerat relevante pentru litigiu art. 195, art. 210 alin. (1), art. 512 alin. (1), art. 514 și art. 572 alin. (1) și (2) din Codul civil.

Recurenții G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana au accentuat că obiectul actelor juridice din speță corespunde unor contracte de schimb. Astfel, regulile contractului de schimb nu pot fi aplicate la tranzacțiile de vânzare-cumpărare. Mai mult, clauzele cu privire la stabilirea prețului trebuie să corespundă prevederilor art. 731, 753 alin. (1) și art. 823 din Codul civil.

În apărarea sa, S.R.L. „Gloria – Qvarc” a menționat că afirmațiile invocate de recurent nu au nicio tangență cu situația de fapt a raporturilor juridice existente între părți. În realitate, datoria nu a fost stinsă de către recurent, iar producția agricolă floarea – soarelui a fost sechestrată și, în momentul de față, este înstrăinată pentru satisfacerea pretențiilor înaintate în prezentul litigiu.

Pentru a elucida aspectele abordate mai sus, Colegiul largit a considerat că trebuie să opereze cu prevederile art. 753 alin. (1) și art. 823 alin. (1) din Codul civil, dar și cu explicațiile părților date în ordine de apel. În plus, instanța de judecată va trebui să se asigure că în cazul de față Curtea de Apel Bălți a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, în contrast, Lebedinschi vs Moldova, 16 iunie 2015, parag. 31, 35 – 36; Nichifor vs Moldova, 20 septembrie 2016, parag. 29 – 31).

În contextul dat, articolul 725 din Codul civil prevede că orice contract trebuie interpretat pe principiile bunei-credințe. Contractul se interpretează după intenția comună a părților, fără a se limita la sensul literal al termenilor utilizați. De

asemenea, clauzele contractuale se interpretează în contextul întregului contract și în sensul în care pot produce efecte, dar nu în sensul în care nu ar produce nici un efect în acord cu art. 728 și 729 din Codul civil.

În esență, art. 731 din Codul civil dictează că dispozițiile contractuale se referă numai la obiectul contractului, oricât de generali ar fi termenii folosiți în el. Iar, în corespundere cu art. 732, neclaritățile din condițiile contractuale standard se interpretează în defavoarea părții care le-a formulat. În caz de dubiu, contractul se interpretează în favoarea celui care a contractat obligația și în defavoarea celui care a stipulat-o.

Conform art. 753 alin. (1) din Codul civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți (cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit. Un element definitoriu al acestui tip de contract rezidă în prețul, pe care trebuie să-l plătească cumpărătorul vânzătorului pentru un bun procurat. Potrivit art. 756 alin. (1) din aceeași lege, prețul bunului trebuie să fie exprimat în bani.

Spre deosebire, în cazul în care două persoane se înțeleg să dea un lucru pentru alt lucru (și nu pentru o sumă de bani), avem de-a face cu un contract de schimb, și nu cu o vânzare. În acest sens, contractul de schimb este acel raport juridic civil în cadrul căruia părțile au obligația de a transmite reciproc dreptul de proprietate asupra unui bun. Definiția acestuia este reglementată de art. 823 alin. (1) din Codul civil. Prin urmare, caracterul translativ de proprietate reprezintă criteriul determinativ al schimbului ca tip aparte de contract. Mai mult, contractul de schimb se caracterizează prin caracterul specific al contraprestației, care se exprimă prin darea respectivă a unui bun pentru altul, ceea ce înseamnă că contraprestația îmbracă forma unui alt bun.

Din considerentele sus-evocate, Colegiul judiciar notează că raportul juridic analizat exclude, în mod expres, restituirea bunurilor analogice celor transmise, precum și achitarea unui preț. Conjunctura dată constituie excepția principală de la aplicarea articolului 824 al Codului civil potrivit căruia asupra contractului de schimb se aplică în modul corespunzător regulile contractului de vânzare-cumpărare. Totuși legislatorul a introdus posibilitatea legală de compensare a diferenței de valoare printr-o sumă de bani, numită sultă, în cazul în care bunurile schimbate nu au aceeași valoare și dacă sulta este prevăzută de contract.

Pornind de la raționamentele legale prezentate supra, Colegiul lărgit observă că S.R.L. „Gloria – Qvarc” și-a fundamentat cererea prealabilă adresată către G.Ț. „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana, dar și acțiunea formulată împotriva lor, pe contractele nr. 79/1 din 28 decembrie 2016 și nr. 79/2 din 17 mai 2017, denumite „de vânzare - cumpărare”. La fel, conform înregistrării audio a ședinței judiciare din 9 octombrie 2018, reprezentantul S.R.L. „Gloria – Qvarc” avocatul Dubceac Dmitrii a susținut că, la baza speței, sunt două contracte în temeiul cărora G.Ț. „Banuh Victor Victor” trebuia să se achite cu produse agricole (roada anului 2017). În plus, el a sugerat că, deși gospodăria țărănească a prezentat floarea – soarelui, factura întocmită de către ea nu a fost acceptată, deoarece nu s-a ținut cont de prevederile contractuale.

Astfel, în conformitate cu articolul 60 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul acțiunii. Cu titlu de definiție, Colegiul de control judiciar subliniază că temeiul acțiunii îl

constituie acele circumstanțe ce dau naștere acțiunii, și anume, sunt împrejurările și motivele speciale, care l-au determinat pe reclamant să-și întemeieze pretențiile față de pârât.

În această ordine de idei, analiza instanței de recurs se va axa în mod prioritar pe interpretarea contractelor sus – citate după intenția comună a părților. Or deși actele juridice au fost denumite „de vânzare - cumpărare”, instanța de judecată nu se va limita la sensul literal al termenilor utilizați. Exercițiul efectuat va cuprinde nu doar verificarea conținutului clauzelor incluse de către părți, ci și determinarea efectelor pe care le-au produs contractele.

De asemenea, prin prisma art. 726 al Codului civil, instanța de judecată ia notă că la interpretarea contractelor se va ține cont de de circumstanțele în care a fost încheiat; de interpretarea care este dată acestuia de către părți sau care poate fi dedusă din comportamentul lor de până la și de după încheierea contractului, de natura lui, precum și de uzanțe.

Colegiul largit subliniază că maniera, în care a fost redactat obiectul acestor acte juridice în punctul 1.1, denotă că vânzătorul S.R.L. „Gloria – Qvarc” s-a obligat să transmită în proprietatea cumpărătorului G.Ț. „Banuh Victor Victor” produse petroliere în contul producției de floare – soarelui. La rândul lui, cumpărătorul s-a obligat să transmită în proprietatea vânzătorului producția de floarea –soarelui din roada anului 2017 (producție agricolă) în termenul prevăzut și în condițiile contractuale. În orice caz, punctul 3.1 specifică calitatea producției agricole, iar capitolul IV descrie foarte clar condițiile de livrare a acesteia.

Aplicând direct clauzele contractuale respective, recurentul a primit de la intimat produse petroliere în valoare de 273 244, 87 de lei, iar, drept compensație, a oferit producție agricolă în cantitate de 38 099 kg și suma de 153 703,71 de lei. De altfel, reprezentantul S.R.L. „Gloria – Qvarc” a confirmat că ultima suma a fost plătită pentru datoria de 100 000 de lei dată intimatului la 5 octombrie 2016. Deci, în opinia recurentului, cantitatea de grâu de 38 099 kg este echivalentă cu restul sumei de 213 564, 89 de lei cerute de societatea intimată. Suplimentar, reprezentantul intimatului avocatul Dubceac Dmitrii a explicat că S.R.L. „Gloria – Qvarc” se concentrează pe exportul de floarea – soarelui și pe grâu, fiind în relații contractuale cu recurentul din anul 2014.

Pe baza circumstanțelor respective, instanța de recurs observă că motivul determinant pentru ambele părți de a încheia contractele a fost de a schimba produsele petroliere pe producție agricolă, care, într-un final, urma a fi exportată.

În continuare, contractele nr. 79/1 din 28 decembrie 2016 și 79/2 din 17 mai 2017 atestă că nu conțin nicio clauză contractuală cu privire la prețul convenit, pe care trebuie să-l achite G.Ț. „Banuh Victor Victor” pentru motorina predată în baza facturilor fiscale. Spre exemplu, punctele 2.2. indică într-un mod foarte clar că recurentul trebuie să furnizeze intimatului producția agricolă într-un volum stabilit în conformitate cu formula: suma de 183 244,87 de lei și, după caz, 90 000 de lei, împărțită la prețul stabilit în punctele 2.1. Totuși, anterior, punctul 1.1 din contractul nr. 79 din 3 ianuarie 2014 prevedea că G.Ț. „Banuh Victor Victor” se obliga să preia produsele petroliere și să plătească prețul convenit (f. d. 8). Actualmente, este evident că G.Ț. „Banuh Victor Victor” nu a procurat motorină, dar a transmis, în schimbul costului ei, o cantitate anumită de floarea – soarelui în proprietatea S.R.L. „Gloria –

Qvarc”. Prin urmare, contractele 79/1 și 79/2 nu conțin vreo dispoziție contractuală ce vizează obligația recurentului de a prelua bunul și de a plăti prețul motorinei exprimat în bani, în limitele cerințelor obligatorii ale art. 753 alin. (1) și art. 756 alin. (1) din Codul civil.

Astfel, o asemenea modificare esențială a obiectului contractelor sus-citați nu și-a găsit o expunere detaliată din partea intimatului, de vreme ce reprezentantul lui a oferit personal spre comparare contractul nr. 79 din anul 2014 și, după caz, contractele din anul 2016 și 2017. Înțelesul normei contractuale ce ține de obiectul contractelor este suficient de clar pentru a permite părților implicate să prevadă că ele realizează un schimb de bunuri. De fapt, această corespunde criteriului previzibilității, întrucât contractele date au fost folosite în activitatea ambelor participanți și se puteau aștepta în mod rezonabil la impactul acestora asupra activității lor.

Instanța de recurs notează că raționamentele date întăresc ideea că părțile au interpretat într-un atare mod relațiile lor comerciale în anii 2016 – 2017.

Pe de altă parte, Colegiul judiciar învederează că, în ordine de apel, fidejuratorul Banuh Tatiana a afirmat că floarea – soarelui a fost furnizată societății intime la 30 septembrie 2017, care a putut fi vândută în altă parte pentru a transfera banii solicitați. Cu toate acestea, Î.C.C. „Rediu - Mare” S.A., unde se păstra floarea – soarelui în cantitate de 38 099 kg, au refuzat să elibereze producția, deoarece aceasta trebuia să fie procurată doar de către S.R.L. „Gloria – Qvarc”. Ulterior, marfa a fost livrată către intimat prin factură fiscală, însă recepționarea ei a fost refuzată pe motiv că la compartimentul „preț” nu au fost respectate cerințele conform contractelor sus – menționate și nu a fost calculat corect prețul pentru floarea – soarelui (f. d. 123 - 125). Instanța de recurs observă că intimatul nu a oferit nicio explicație motivată despre modul în care trebuia executată obligația contractuală. Cu alte cuvinte, S.R.L. „Gloria – Qvarc” nu a indicat cantitatea corectă a producției agricole, care trebuia transmisă în proprietatea ei, în temeiul clauzelor contractuale. Materialele cauzei nu cuprind informații pertinente în aceste sens. Așadar, gospodăria țărănească nu a fost informată, într-un mod previzibil, despre o altă modalitatea de executare a obligațiilor asumate decât cea impusă prin contractele nr. 79/1 și 79/2.

Față de acest comportament al părților, instanța de recurs reține că explicațiile aduse de către Banuh Tatiana nu au fost negate de către S.R.L. „Gloria – Qvarc”. În plus, potrivit referinței din 7 februarie 2019, intimatul a confirmat că producția a fost sechestrată timp de trei ani și, abia, în ianuarie 2019, a început înstrăinarea ei în contul preinsei datorii (f. d. 229 pe verso). În condițiile date, Colegiul lărgit notează că S.R.L. „Gloria – Qvarc” a modificat unilateral condițiile contractuale și a cerut, în loc, de producție agricolă o sumă de bani de la recurent. De fapt, poziția lui nu poate fi încadrată nici la art. 609 alin. (1) și (4) și art. 738 alin. (2) din Codul civil, deoarece intimatul nu a confirmat în ședințele judiciare că a cerut rezoluțiunea contractelor și despăgubiri materiale în locul prestației în natură. Potrivit succesiunii procedurale, societatea intimată a accentuat că solicită încasarea datoriei formate în baza contractelor de vânzare – cumpărare. Deci, în calitate de cumpărător și agent economic de export al florei – soarelui, S.R.L. „Gloria – Qvarc” trebuia să fi cunoscut, cu siguranță, nu doar modul de redactare a noilor contracte, ci și pașii judiciari care trebuiau urmați pentru a primi executarea contractelor.

În contrast, pe parcursul cauzei, G.Ț. „Banuh Victor Victor” a achitat suma de 153 703, 71 de lei, care includea datoria de 100 000 de lei, a depus spre păstrare floarea – soarelui în cuantum de 38 099 kg, însă a fost lipsită de dreptul de a vinde producția agricolă. Mai mult, scrisoarea Inspectoratului de Poliție Edineț nr. 8460 din 30 noiembrie 2017 demonstrează că recurentul a depus suficientă diligență pentru a transmite producție floarea - soarelui în contul unor sume de bani. Așadar, în perioada 27 septembrie – 30 octombrie 2017, G.Ț. „Banuh Victor Victor” a transferat producție agricolă la circa 5 agenți economici în volum total de 83 635 kg (f. d. 53). Cu titlu subsidiar, în absența unor alte informații, este evident că o producție agricolă este perisabilă, iar prețul ei diferă de la an agricol la altul, având puterea de a influența asupra activității economice a recurentului.

Colegiul de control judiciar constată că perspectiva descrisă demonstrează că S.R.L. „Gloria – Qvarc” nu a dat dovadă de bună-credință contractuală prin schimbarea unilaterală a modului de executare a obligațiilor contractuale și nu a ținut cont de interesele celeilalte părți din contract.

Având în vedere cele determinate supra, instanța de recurs constată că pretenția formulată de S.R.L. „Gloria – Qvarc”, cu privire la încasarea datoriei, este neîntemeiată și urmează a fi respinsă. În egală măsură, intimatul nu a reușit să furnizeze motive plauzibile, care ar putea demonstra neexecutarea obligațiilor principale. Soluția dată implică respingerea capetelor de cerere ce vizează încasarea penalității, venitului ratat și dobânzii de întârziere, ca fiind nefondate.

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere. De fapt, deși recurentul a sugerat că motivele invocate în acțiunea reconvențională se referă la valabilitatea contractelor, totuși ele nu dezvăluie temeiuri de nulitate a contractelor nr. 79/1 din 28 decembrie 2016 și nr. 79/2 din 17 mai 2017. Afirmările recurentului caracterizează, în mod special, interpretarea actelor juridice. Mai mult, G.Ț. „Banuh Victor Victor” a recunoscut că a întreprins pași pentru executarea obligațiilor civile, ceea ce confirmă că actele juridice nu au fost simulate și au fost încheiate pentru a produce efecte juridice, iar obiectul lor a fost unul licit, s-a aflat în circuitul civil și a putut fi determinat cu ușurință de părți. Așadar, susținerile de nevalabilitate a contractelor nu au forță juridică de a influența prezenta soluție pe caz (a se vedea, printre alte autorități, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Drept consecință, instanța de recurs subscrie criticilor recurentului potrivit cărora instanțele ierarhic inferioare au omis să aplice art. 823 din Codul civil, care, în esență, caracterizează raporturile juridice născute dintre părți. În plus, atât prima instanță, cât și instanța de apel, nu au reflectat în hotărârile lor motive convingătoare pentru respingerea integrală a facturii fiscale seria nr. LB1287004 din 31 octombrie 2017, a explicațiilor părților ce țin de specificul relațiilor dintre ele și a scrisorii Inspectoratului de Poliție Edineț nr. 8460 din 30 noiembrie 2017.

Efectul acestor încălcări de legalitate, și anume, devierile procedurale și de administrare a dreptului material afectează calitatea hotărârilor judecătorești pronunțate în prima și a doua instanță impusă de articolul 239 din Codul de procedură civilă. În același timp, acțiunile instanțelor de judecată au condus la determinarea

greșită a caracterului raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii. Așadar, Colegiul judiciar notează că instanțele ierarhic inferioare au ignorat cerințele imperative prevăzute de articolul 240 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiurilor indicate la articolul 432 alin. (2) lit. b) și alin. (4) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale. Așadar, în baza argumentelor livrate de părți, coroborate cu înscrisurile anexate la dosar, Colegiul judiciar notează că greșelile de aplicare a legii și de apreciere greșită a raporturilor juridice între părți pot fi corectate prin casarea deciziei atacate și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și celei reconvenționale în acord cu articolul 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă. Or, evaluarea efectuată de instanța de recurs a fost susținută pe deplin de materialele cauzei, iar ambele părți au beneficiat de un proces în contradictoriu și au avut posibilitatea reală de a comenta în scris și de a depune observații în cadrul acestei proceduri.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 29 mai 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și reconvenționale.

În conformitate cu art. 180 alin. (1) și (2¹) din Codul de procedură civilă, măsura anterioară de asigurare a acțiunii poate fi anulată de instanța în a cărei procedură se află cauza. Anularea măsurilor de asigurare a acțiunii se dispune de instanța de judecată odată cu pronunțarea asupra fondului printr-o hotărâre de respingere a acțiunii. Reglementările referitoare la caracterul definitiv al actului judecătoresc prin care se soluționează fondul sunt aplicabile integral și asupra prevederilor referitoare la măsurile de asigurare.

Articolul 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă prevede că hotărârea sau decizia casată nu are nici o putere legală. Actele de asigurare sau de executare făcute în temeiul unei astfel de hotărâri sau decizii își pierd puterea legală dacă instanța de recurs nu dispune altfel.

Instanța de recurs amintește că, prin încheierea din 26 aprilie 2018, Judecătoria Edineț, sediul Central a menținut sechestrul pe bunurile mobile și imobile ale G.Ț. „Banuh Victor Victor”, adresa juridică s. Gașpar, raionul Edineț, și Banuh Tatiana, domiciliată sat. Gașpar, raionul Edineț în limita sumei de 485 029, 32 de lei (f. d. 113 – 114).

Prin intermediul normelor juridice citate, Colegiul de control judiciar consideră că încheierea sus – menționată și-a pierdut puterea legală, iar măsurile de asigurare a acțiunii urmează a fi anulate.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Banuh Tatiana și Gospodăria Țărănească „Banuh Victor Victor”, reprezentată de avocatul Paciurca Iulian.

Se casează integral decizia din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 29 mai 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gloria - Qvarc” împotriva Gospodăriei Țărănești „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana, cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere, și acțiunea reconvențională înaintată de Gospodăria Țărănească „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gloria - Qvarc”, cu privire la declararea nulă a actelor juridice, cu pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se respinge, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Gloria - Qvarc” împotriva Gospodăriei Țărănești „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana, cu privire la încasarea datoriei, penalității și dobânzii de întârziere.

Se respinge, ca neîntemeiată, acțiunea reconvențională înaintată de Gospodăria Țărănească „Banuh Victor Victor” și Banuh Tatiana împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Gloria - Qvarc”, cu privire la declararea nulă a actelor juridice.

Se anulează măsurile de asigurare aplicate prin încheierea din 26 aprilie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Iurie Bejenaru